

საოჯახო მედიცინის პროფესიონალთა კავშირი

რეგენზია კლინიკური პრაქტიკის რეკომენდაციებისა და პროტოკოლების თაობაზე

რკინადეფიციტური ანემია

**ნაციონალური გაიდლაინი
სრული ვერსია**

და

**რკინადეფიციტური ანემიის მართვის
სახელმწიფო სტანდარტი (პროტოკოლი)**

დავალების განმარტება:

საოჯახო მედიცინის პროფესიონალთა კავშირმა ოქსფორდის პოლიტიკის მართვის ჯგუფთან ხელშეკრულების ფარგლებში განიხილა და მოამზადა რეცენზია რკინადეფიციტური ანემიის მართვის კლინიკური პრაქტიკის ნაციონალური სახელმძღვანელოსა და თანდართული პროტოკოლის თაობაზე.

კლინიკური პრაქტიკის სახელმძღვანელო და პროტოკოლი შეაფასა საოჯახო მედიცინის ექსპერტთა ჯგუფმა, რომელიც აერთიანებს თბილისსა და სხვა რეგიონებში მოქმედი საოჯახო მედიცინის სასწავლო ცენტრის წარმომადგენლებს მ.შ. პრაქტიკოს ოჯახის ექიმებს.

I. ზოგადი კომენტარები

უპირველეს ყოვლისა უნდა აღინიშნოს, რომ რკინადეფიციტური ანემიის მართვის კლინიკური პრაქტიკის ნაციონალური სახელმძღვანელოსა და პროტოკოლის შემუშავება და დანერგვა, ამ პრობლემის ეპიდემიოლოგიური მნიშვნელობისა და მისი მართვისთვის დაუყოვნებელი და სწორი მოქმედების მნიშვნელობის გათვალისწინებით, უდავოდ საშური საქმეა.

სახელმძღვანელო შედგენილია ქვეყნის წამყვანი სპეციალისტების მიერ და მიღებულია ორიგინალური სტატიების თარგმნისა და შედეგების შეჯერებით და ძირითადად, ეყრდნობა მეცნიერულ მტკიცებულებებზე დაფუძნებული კვლევის შედეგებს. იგი წარმოადგენს მაღალ დონეზე შესრულებულ დოკუმენტს, სადაც საკმარის ნათლად და კომპაქტურადაა მოცემული რკინადეფიციტური ანემიის განმარტება, გავრცელების ეპიდემიოლოგია, ეტიოლოგიური მიზეზები, რკინაზე მოთხოვნილებისა და მის მისაღებად რეკომენდებულ ოდენობები ასაკის, სქესისა და საკვებში მისი შემცველობის მიხედვით; კლინიკური სიმპტომატიკა წარმოდგენილია ასაკობრივ ჭრილში, ორსულობის შემთხვევაში. კარგადაა ჩამოყალიბებული დავადების ტიპები და გართულებები, დიაგნოსტიკური კრიტერიუმები, გამოკვლევების სქემები და კვლევის ალგორითმი, მკურნალობის ადგილი და ხანგრძლივობა, წარმოდგენილია მკურნალობის ჩამონათვალი სხვადასხვა ეტაპების გათვალისწინებით და დოზირება, პროფილაქტიკისა და მეთვალყურეობის საკითხები.

სახელმძღვანელოში ნათლადაა წარმოდგენილი რკინადეფიციტური ანემიის სპეციფიკური სიმპტომები და გამომწვევი მიზეზები, რაც მნიშვნელოვნად გაუიოლებს პრაქტიკოს ექიმებს, განსაკუთრებით პირველადი ჯანდაცვის ქსელში, რომლებისთვისაც ანამნეზი და ფიზიკალური მონაცემები კლინიკური გადაწყვეტილების მთავარი საფუძველია, დიფერენციულ დიაგნოსტიკას.

გაიდლაინი გთავაზობს რკინადეფიციტური ანემიის მართვის კონკრეტულ სქემას, რაც ითვალისწინებს ჯანდაცვის სისტემის სხვადასხვა დონის შესაძლებლობებს.

გაიდლაინის სტრუქტურა

რეცენზირებული სახელმძღვანელოს სტრუქტურა შესაბამისობაშია კლინიკური პრაქტიკის ნაციონალური რეკომენდაციებისა (გაიდლაინები) და დაავადებათა მართვის სახელმწიფო სტანდარტების შემუშავების, შეფასებისა და დანერგვის ეროვნული საბჭოს მიერ დადგენილ მოთხოვნებთან (საბჭოს დებულება მუხლი 4, პუნქტი 14) და მოიცავს ფორმით განსაზღვრულ აუცილებელ თავებს.

თვალსაჩინოდაა წარმოდგენილი ინფორმაცია მართვისა და მკურნალობის გზების თაობაზე, რაც გააიოლებს მის აღქმას პრაქტიკოსი ექიმების მიერ.

გაიდლაინის შინაარსი

შინაარსი ჩამოყალიბებულია ნათლად. თავმოყრილია ორიგინალური სტატიების მონაცემები და სარწმუნოების მაღალი დონის მეცნიერული მტკიცებულებები, რომელთა გაცნობა გაზრდის პრაქტიკოსი ექიმების მოტივაციას შეასრულოს მითითებული რეკომენდაციები. ხშირ შემთხვევაში მითითებულია მტკიცებულებების ხარისხი.

შესაბამისობა პჯდ ექიმების პროფესიულ კომპეტენციასა და ქსელში არსებულ რესურსთან

პჯდ ექიმებისთვის, რეკომენდებული დონისძიებების განხორციელება დღეს სისტემაში არსებული რესურსის ფარგლებში, სავსებით შესაძლებელია.

განსაკუთრებით საინტერესოა ის ფაქტი, რომ სახელმძღვანელო იძლევა რეკომენდაციას პრეპოსპიტალური რკინადეფიციტური ანემიის მართვის შესახებ, რაც ოჯახის ექიმებს სერიოზულ ფუნქციას აკისრებს.

აღნიშნულიდან გამომდინარე, კლინიკური რეკომენდაცია წარმოადგენს რკინადეფიციტური ანემიის მართვის ძირითად პრინციპებს, განხილულია მკურნალობის ძირითადი ეტაპები, გართულებები, თანამედროვე

შეხვედლებები, ამიტომ მის დანერგვას უდიდესი მნიშვნელობა ენიჭება მაღალი ხარისხის სამედიცინო მომსახურების მიწოდების თვალსაზრისით.

პროტოკოლი

წარმოდგენილ „რკინადეფიციტური ანემიის მართვა“ სახელმწიფო სტანდარტში (პროტოკოლი), რომელიც ემყარება აღნიშნულ ნაციონალურ გაიდლაინს, მოცემულია საკმაოდ დეტალური, მ.შ. ქრონოლოგიური თანმიმდევრობა დიაგნოსტიკურ-ლაბორატორიული ტესტებისა და სპეციალისტთა კონსულტაციების, რომელიც უნდა განხორციელდეს აღნიშნული მდგომარეობების დროს.

II. სპეციფიკური კომენტარები

აღნიშნულია, რომ რკინადეფიციტური ანემიის მართვა სრულდება ამბულატორიულად ან სტაციონარის პირობებში ექიმის მიერ. სასურველი იქნებოდა, ოჯახის ექიმისათვის უფრო დეტალური რეკომენდაციების მიცემა:

- დიაგნოსტიკის საკითხებზე - რა შემთხვევაში შეუძლია ოჯახის ექიმს ანემიის დიაგნოზის დასმა დამოუკიდებლად, რისთვისაც ალბათ დასჭირდება რეფერალი ლაბორატორიული გამოკვლევებისათვის თუ აუცილებელია რეფერალი სპეციალისტთან დიაგნოზის დასმისა თუ დადასტურების მიზნით;
- მკურნალობის საკითხებზე ასაკობრივი ჯგუფების მიხედვით, დაავადების მიმდინარეობის ფორმის (მწვავე, მსუბუქი) გათვალისწინებით, მკურნალობის მიზნებიდან გამომდინარე; რა შემთხვევაში შეუძლია ოჯახის ექიმს დამოუკიდებლად, სპეციალისტის გარეშე, მიიღოს გადაწყვეტილება მკურნალობის დანიშვნის თაობაზე;
- სპეციალისტთან/სტაციონარში რეფერალის კრიტერიუმებზე;
- პაციენტზე მონიტორინგის დაწესების სპეციფიურ დეტალებსა და ვადებზე.

რედაქციული ხასიათის შენიშვნები:

საბოლოო ვარიანტის ჩამოყალიბებამდე მიზანშეწონილია გაიდლაინის ტექსტური რედაქტირება.

დასკვნა:

რეცენზირებული სახელმძღვანელო, მისი ამომწურავი შინაარსისა და პირველადი ჯანდაცვის ექიმების პრაქტიკულ საქმიანობაში გამოყენების მნიშვნელობის გათვალისწინებით, დადებითად უნდა შეფასდეს.